

Inhoudsopgave

pagina:

- 3 Voorwoord
- 4 Nieuwjaarsmaaltijd 2019
- 6 **DE SCHAKEL, Ontbijt en Inloop**
- 7 Schakelen, door Jaap Visser
- 7 Schaken in de Schakel
- 8 Schilderen in de Schakel
- 10 **DE KRINGLOOPWINKEL**
- 11 Het verhaal van Riekeld Scheper
- 12 **FILAH**
- 13 Het verhaal van Ada
- 14 Interview met Manuel
- 16 **BURENHULP**
- 17 Inspiratielunch
- 18 Interview met vrijwilligster Mari
- 19 Buurmaatjes
- 20 Certificaatuitreiking Buurmaatjes
- 22 **BUREN VERTELLEN**
- 24 Fotoimpressie van Kerk & Buurt
- 26 **BIJZONDERE GEBEURTENISSEN**
- 26 Afscheid van Zwanine
- 27 Optredens Ricciotti
- 28 Uitstapje met bezoekers
- 29 Uitstapje van de vrijwilligers
- 30 IM Jaap Kolkman
- 31 IM Leo van Rijen
- 32 **BESTUURSZAKEN**
- 32 Samenwerking
- 33 Bestuur en medewerkers
- 34 De aantallen
- 35 De cijfers

Contact met Kerk & Buurt Westerpark

Jaap Buning, secretaris
tel: 06 14 74 87 99
e-mail: buningja@xs4all.nl

Buurt- en opbouwwerkers

Hilde Dijkstra, coörd. Schakel en Kringloopwinkel
tel: 020 684 2356
e-mail: kerkenbuurt.westerpark@gmail.com

Jette Uittenhout, coörd. Filah en Burenhulp
tel: 06 83 25 40 89
e-mail: burenhulp.westerpark@gmail.com

Website: www.kerkenbuurtwesterpark.nl

Adressen

De Schakel: De Wittenkade 109
1052 AG Amsterdam

Kringloopwinkel: De Wittenkade 111
1052 AG Amsterdam
(onder de Nassaukerk)

Filah: Van der Hoopstraat 43hs.
1051 VB Amsterdam

DONEREN? JA GRAAG!

Het ANBI nummer van Kerk & Buurt Westerpark is: RSIN 8134-34-725
Giften aan Kerk & Buurt kunt u dus, boven een bepaalde drempel, aftrekken bij uw belastingopgave.

Wilt u meer weten, ook over verhuur van de ruimtes van De Schakel en Filah, neem dan contact op met de **penningmeester:**

Hans Snel
tel. 06 53 83 27 66 of
e-mail: jsnel1944@gmail.com

Bankrekening

IBAN: NL50 INGB 0000120952
Kerk & Buurt Westerpark
p.a. van Limburg Stirumstraat 121
1051 BA Amsterdam

Redactie: Jaap Buning en Roel Knol
Foto's: Jacques Dersjant, Jaap Buning, Simon Lenskens, Ton van Dijk
Correcties: Hokon Hansen en Greetje van Drooge
Vormgeving: Roswitha Witten.

Voorwoord

In deze Terugblik kunt u lezen hoe Kerk & Buurt Westerpark het afgelopen jaar heeft geboerd. Er was veel beweging op allerlei terrein. Belangrijke ontwikkelingen in onze projecten – de Kringloopwinkel, Ontbijt en Inloop in de Schakel, Eettafel Filah, Burenhulp/Buurmaatje en Buren Vertellen – passeren de revue. Terwijl u in aparte rubriek eveneens een overzicht in cijfers vindt van de bezoekersaantallen en het aantal vrijwilligers.

De inzet van onze vrijwilligers was groot. Dankzij hen konden onze activiteiten draaien. Een groot aantal van hen en van onze bezoekers ziet u op de foto's in deze Terugblik.

Tevens staan we stil bij de personele veranderingen: coördinerend medewerker Zwanine Siedenburg is halverwege dit jaar vertrokken. Haar taken zijn door onze beide andere medewerkers Hilde Dijkstra en Jette Uittenhout overgenomen. Hilde combineert nu de verantwoordelijkheid voor de Schakel met de leiding over de Kringloopwinkel en Jette stuurt de projecten rond Burenhulp en Eettafel Filah aan.

Als bestuur hebben we het afgelopen jaar stil gestaan bij onze missie in relatie tot de veranderingen die zich de laatste jaren in de buurt voltrekken. Van oudsher kenmerkt de Westerparkbuurt zich door een grote sociale samenhang. Maar deze neemt de laatste jaren af. Net als in de andere wijken rondom de binnenstad zien we een toename van het aantal, dikwijls prijzige, koophuizen en een afname van de sociale huurwoningen. De buurt verandert daardoor van karakter. Er komen meer mensen met een goed gevulde portemonnee, die vaak minder binding met de buurt aangaan. Winkels en horeca spelen hier met hun assortiment en prijzen op in. Dat is soms lastig voor de buurtbewoners van vroeger die wat minder te besteden hebben. Gezinnen die het in onze buurt naar de zin hebben voelen zich vaak gedwongen om naar elders te verhuizen als er gezinsuitbreiding komt. Want de huizen in Westerpark zijn voor velen van hen onbetaalbaar.

Daarnaast neemt ook in onze wijk de eenzaamheidsproblematiek toe, nu van de burger verwacht wordt om voor zichzelf te blijven zorgen bij ziekte en ouderdom. Ontwikkelingen als deze zetten de vroegere saamhorigheid onder druk.

Ondertussen verblijven in het Westerpark nog steeds veel dak- en thuislozen. En hun aantal neemt zelfs toe, waarbij de groep uit Oost Europa opvalt.

Als Kerk & Buurt Westerpark willen we ons niet neerleggen bij deze gang van zaken. Wij streven ernaar dat mensen zich thuis kunnen voelen in de buurt. En daarom proberen we tegen de maatschappelijke stroom in zoveel mogelijk buurtgenoten, ongeacht hun herkomst, inkomen, geloof of levensovertuiging en politieke gezindheid, bij onze activiteiten te betrekken. Dat lukte ons ook het afgelopen jaar vrij goed als je kijkt naar de aantallen bezoekers en vrijwilligers. Die komen uit alle lagen van de samenleving. Toch zijn er nieuwe activiteiten nodig om in te spelen op de ontwikkelingen die we hierboven beschreven.

In deze Terugblik leest u, welke initiatieven we hiertoe hebben ondernomen en wat we verder van plan zijn. Vooral rond Burenhulp en Filah is er veel in beweging. Veel lees- en kijkplezier.

Roel Knol, voorzitter

Iedereen die Filah bezoekt kent Manuel. Hij is er elke dag, bescheiden, hulpvaardig en kordaat. Al jaren een onmisbare kracht. Maar op de achtergrond. Dit jaar wordt TERUGBLIK aan hem opgedragen. Op pagina 14 kunt u zijn boeiende levensverhaal lezen.

Nieuwjaarsmaaltijd 2019

Op 17 januari was er weer de jaarlijkse Nieuwjaarsmaaltijd in de Nassaukerk. Ruim 200 mensen hebben heerlijk gegeten en gedanst. Waar vind je een nieuwjaarsbijeenkomst die zo divers en kleurrijk is? Een prachtige ontmoeting van mensen uit de buurt. Van dakloze Sipke tot wethouder Rutger Groot Wassink.

DE SCHAKEL: ontbijt en inloop

Ontbijt in De Schakel

Vijf dagen per week kan iedereen bij ons terecht voor ontbijt, koffie en thee. Het ontbijt is gratis. Voor een omelet vragen we wel een kleine vergoeding. Van maandag tot en met vrijdag zijn we open om half acht. Op maandag, woensdag en vrijdag sluiten we om elf uur. Op dinsdag en donderdag pas om één uur. Dinsdag wordt er geschilderd onder begeleiding van Carla, op donderdag bakken we pannenkoeken. Er komen allerlei bezoekers. Dak- en thuislozen, maar ook buurtbewoners en vrijwilligers van de andere projecten.

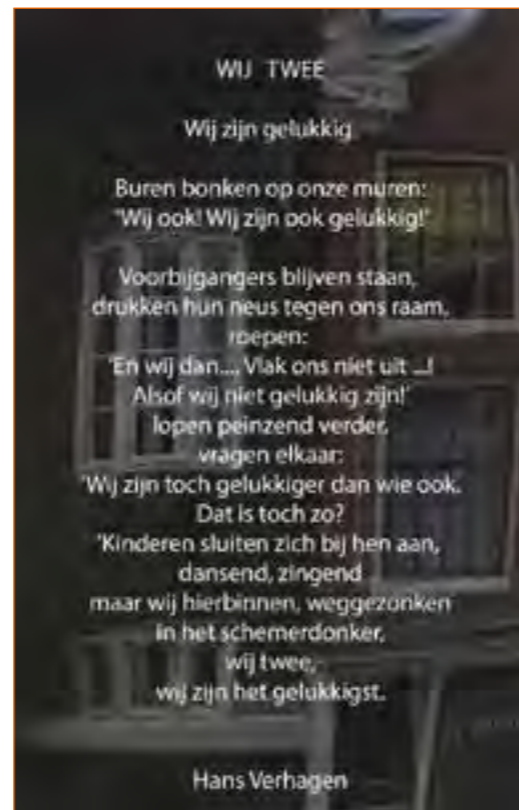
Binnen is het warm en droog. Als je geen huis hebt is dat heel fijn. Éven rust en éven niet door de stad lopen of onderweg zijn. Want in de Schakel kan iedereen gewoon komen en gaan zitten. Sommigen slapen op hun armen op tafel en anderen praten met elkaar. Weer anderen lezen, schaken of kaarten. We letten er scherp op dat het rustig is, binnen en vooral ook buiten. We willen voorkomen dat onze burens veel overlast hebben.

Daarom hebben we goed contact en regelmatig overleg met de wijkagent, Ed. Regelmatig komt hij binnen voor een kopje koffie.

Mede dankzij onze donateurs kunnen we doorgaan met deze opvang en ontbijt. Zoals bakkerij Westerpark, die vier keer per week brood aan de Schakel geeft. Via familie van een vrijwilliger krijgen we kaas. We krijgen ook veel DE punten, waar we koffie voor kopen. Een supermarkt doneert een kar vol soep. En dan wordt er ook opeens een hele tray boter of halvarine door de Voedselbank geschonken. Koffie, suiker, melk, thee, bakboter en dergelijke kopen we zelf.

Marcella Meijers

Gevonden op een raam in de buurt

Schakelen

Als ik om half acht de Schakel binnenkom, liggen er al meerdere bezoekers met hun hoofd op tafel, diep in slaap, rustend van de vermoeienissen van de afgelopen nacht. Hier en daar zitten mannen aan een tafeltje, sommigen pratend, sommigen wachtend op hun gebakken eieren, allemaal rokend. Iemand begint ongegeneerd te snurken, het dreunt door de tafel heen. Zijn overbuurman probeert hem wakker te schudden, "Hé man, je snurkt!". Het mag niet baten. Het verhaal gaat dat deze zelfde snurker in een parkeergarage een groep mannen wakker heeft gehouden. En dat terwijl de snurker drie verdiepingen hoger lag. Mo komt de ruimte in, een bord met twee gebakken eieren in de hand. "Nummer 532" "Hier!" roept iemand. Het klinkt alsof hij bingo heeft. De walm van shag en wiet wordt steeds dikker. Onder enig protest worden de ramen opengetrokken. Soms blijken ze later weer dichtgeduwd, liever stikken dan kou lijden. De grote bietser gaat de tafels langs, op zoek naar iemand die toch wat shag wil geven. De meesten wuiven hem weg, ze kennen hem. Is er geen kaas? De teleurstelling is groot. En zeer gewaardeerde donateur brengt geregeld kaas. Daardoor is iedereen gewend dat er toch wel één boterham met kaas is. Nou ja, pindakaas is ook goed. Een ander heeft liever een boterham met chocoladepasta en pindakaas tegelijk. In één hoek is men zo met elkaar bezig dat mijn aandacht niet op prijs wordt gesteld. Aan een ander tafeltje wordt geschaakt. Verschillende bezoekers kijken wat voor zich uit, er wordt gediscussieerd over de beste slaappleaatsen, wereldpolitieke problemen worden al pratend opgelost. Intussen dreint de radio door alles heen. Continu wordt er koffie en thee ingeschonken, vaak met drie grote lepels suiker per kop. Wietrokers zouden veel behoefte hebben aan zoetheid. Dat blijkt dus te kloppen. Als een wervelwind loopt Paul langs de tafels, ruimt alles snel af. Iemand zet even zijn warme kop koffie op tafel, neemt een hap brood om dan te merken dat zijn kop verdwenen is met koffie en al. De lach van Jenny klinkt nog na, terwijl ze allang weer naar haar werk is. De grote bietser heeft eindelijk zijn sjekkie.

Jaap Visser

Schaken in de Schakel

Coen Zuidema is oud-schaakkampioen van Nederland. Op 14 maart speelde hij een simultaan in de Schakel. Coen vertelt: 'Het leukste wat ik dit jaar gedaan heb is een schaaksimultaan voor daklozen in Amsterdam. Daar zaten acht tegenspelers, die er echt zin in hadden. En ze speelden sterk. Ik realiseerde me nauwelijks dat ik met daklozen te doen had. Zeker toen ik een partij verloor. Die man was echt goed en nu was hij ineens de koning te rijk, want als prijs kreeg hij een tiental maaltijdbonnen in een restaurant vlakbij. Ineens weet je weer dat deze mensen de nacht buiten moeten doorbrengen. Toen ik pas bij de Keizersgrachtkerk een man uit een doos zag stappen, greep me dat extra aan'.

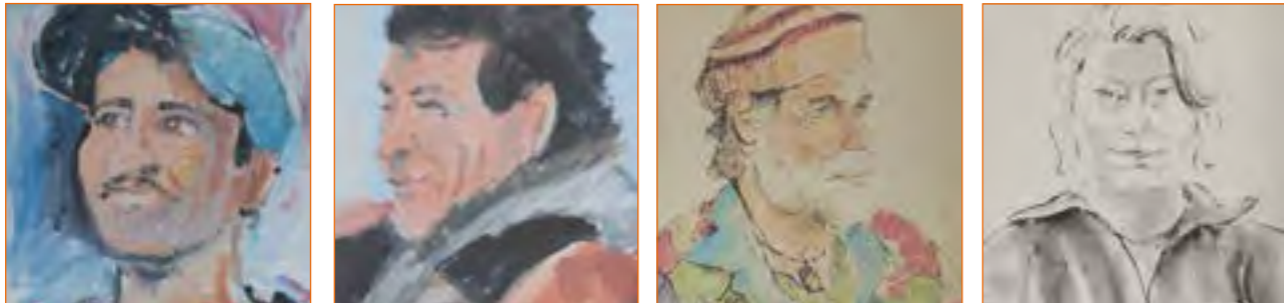

Schilderen in De Schakel

Zien en gezien worden. Toen Carla Baarspul jaren geleden De Schakel binnenliep, begon ze de bezoekers voorzichtig te portretteren. Ze hing de portretten op en men waardeerde dat. Men voelde zich gezien. Carla kwam vaker en gaandeweg veranderde er wat. De bezoekers gingen zelf tekenen en daarmee gebeurde er iets belangrijks: ze lieten ook zichzelf zien. Het schilderen gaf zelfvertrouwen. Ze ontdekten een manier van communiceren die nieuw voor hen was en verborgen talenten kwamen aan het licht. Prachtig om te zien hoe ze elkaar commentaar geven. Iemand schilderde zijn moeder en kreeg daardoor weer voorzichtig contact met zijn familie.

De bezoekers kijken uit naar de dinsdag omdat er dan geschilderd wordt. En als ze weer naar huis gaan nemen ze soms hun werk mee om er thuis verder aan te werken. Iemand zei zelfs: "Dit helpt me om me minder eenzaam te voelen en de drank te laten staan."
Jaap Buning

portretten door Carla

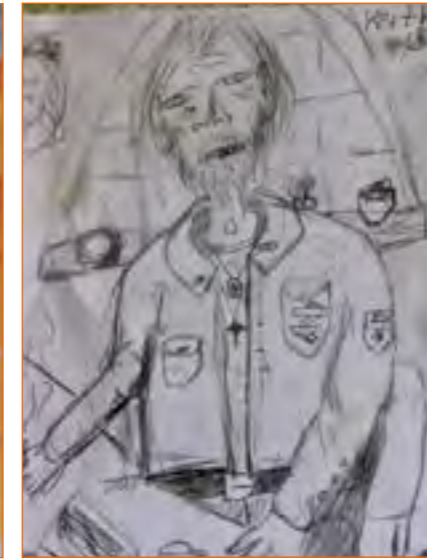

Yosef

Pieter

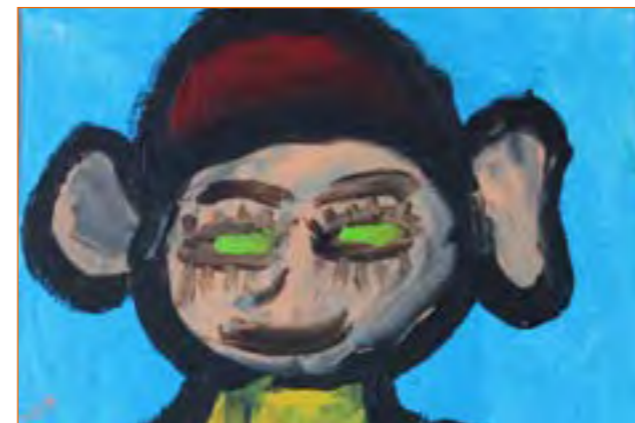
Leo

Steven tekent Keith

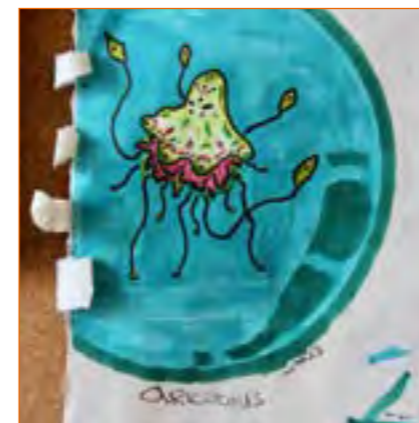
Angelo

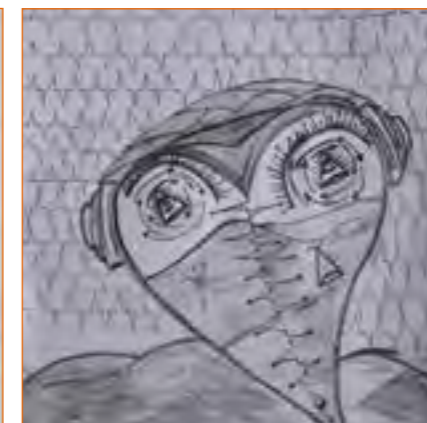
Rodney

Rodney

Arkadius

Azid. tekening met eigen hartslag

Jacky

Dennis

Tony

DE KRINGLOOPWINKEL

De kringloopwinkel is een echte ontmoetingsplek. Buurtgenoten, maar ook mensen van verder weg, komen langs omdat het er prettig toeven is. Je merkt dat je er welkom bent. Je wordt herkend als je vaker komt. Je raakt op de hoogte van wat gaande is in Kerk & Buurt, en dat is heel wat.

Dit jaar is de kledingafdeling opgeknapt, Roberto heeft er een prachtige vloer ingelegd, de muren gesausd en het gangpad geschilderd. Ook de boekenhoek is aangepakt. Het is altijd moeilijk om boeken weg te doen, maar toen we het aandurfd en werd deze afdeling een pareltje, overzichtelijk, met mooie boeken in aparte kasten. Echt een plek om even wat te lezen en je thuis te voelen.

Met het vertrek van Zwanine is Hilde verantwoordelijk geworden voor de kringloop. Zo'n overgang is nooit makkelijk, maar inmiddels zijn alle vrijwilligers aan Hilde gewend. En andersom.

Ook dit jaar is de omzet van de Kringloop weer gestegen. Sterker, de omzet is nog nooit zo hoog geweest. De Kringloop is daarmee een belangrijke pijler van het werk van Kerk & Buurt.

Een buurvrouw loopt de kringloop binnen. De begroeting over en weer is allerhartelijkst. Zij snuffelt uitgebreid rond in de kledinghoek. "O, wat leuk!" Ze houdt een rokje omhoog. "Is dit wat voor mij?" "Ach meid, dan zal je het toch even moeten passen" zegt Sjaan. Even later, er zijn intussen al heel wat andere kledingstukken door haar handen gegaan, staat ze bij de kassa. "Tevreden?" vraag ik, terwijl ik het rokje opvouw. "O ja. Ik kom hier graag. Ik ben zo goed opgevangen toen mijn man overleed". Bij het weggaan roept ze Wil en Sjaan nog toe "Dag lieve meisjes, tot volgende week".

Verhaal van een nieuwe vrijwilliger

'Gezocht: iemand die een dag per maand als chauffeur op een kleine vrachtauto ('gewoon' rijbewijs) - samen met één of twee bijrijders - spullen wil halen en brengen. De opbrengsten van deze kringloopwinkel komen ten goede aan projecten voor dak- en thuislozen'. Dit verzoek trof me. Naast een leven van veel praten, eindeloos naar schermen turen en met teksten en cijfertjes bezig zijn, zou een beetje meer fysieke uitdaging wel goed voor me kunnen zijn. En dan ook wellicht een heimelijk genoegen in het manoeuvreren met zo'n groot gevaarte door kleine straatjes. Als student had ik ooit met veel plezier voor een Santpoortse wasserij hotelwasjes gereden van en naar de Amsterdamse binnenstad .... Ik reageerde, ging op gesprek en werd dankbaar aangenomen. Daarna volgden verdere kennismakingen en inwijding in de procedures.

Nu meld ik mij op gezette tijden bij Bo-Rent in West om daar de vrachtwagen op te halen, en dan op naar de Kringloop onder de Nassaukerk!

De bijrijders zijn natuurlijk onmisbaar, want we sjouwen niet alleen klein spul, TV meubels of salontafels, maar af en toe ook een bank of sofa. En talloze curiosa; we zijn al op heel wat boeiende adresjes geweest. Mijn kennis van de stad is er met al die tijdelijke opbraken en omleidingen weer fors op vooruit gegaan. De dagen vliegen, de koffie valt goed en de maaltijd tussen de middag is niet te versmaden. Je begrijpt: als je een keer wilt 'ontspullen' dan horen we dat graag!

Riekeld Scheper

Gesprek bij de kassa:

Vraag: Voelt u zich een beetje thuis in deze buurt?
Klant: Toen mijn kleindochter ziek was, zei mijn islamitische buurman: ik zal voor haar bidden. Dat vond ik zo mooi. Ja, ik voel ik mij hier wel thuis.

EETTAFEL FILAH

Afgelopen jaar stond in het teken van de vernieuwing van Filah. Allereerst door met nieuwe ogen te kijken naar wat al jaren lang zo succesvol is. Dan kom je op zaken als: zorgen dat er per tafel wordt geserveerd, in tijden dat het heel warm is kunnen water op tafel zetten, niet aan de tweede ronde opscheppen beginnen als de eerste ronde nog niet klaar is en het geveltuinje vernieuwen.

Met nieuwe ogen kijken leverde ook het inzicht op dat de ruimte zelf extra aandacht verdient: de sanitaire voorziening laat te wensen over, de keuken en het fornuis zijn aan vernieuwing toe. Een werkgroep ging van start met het inventariseren van wensen en het onderzoek naar de gebruiksmogelijkheden van een vernieuwde Filah-ruimte. Met een architect werd een ontwerp gemaakt en een betrouwbare aannemer bracht een offerte uit. De werkgroep organiseerde bijeenkomsten voor mensen uit de omgeving van Filah om mee te denken over het mogelijke gebruik van Filah (zie pagina 17). Ook vaste bezoekers en vrijwilligers van Filah werd naar hun wensen gevraagd.

Deze raadplegingen leverden niet alleen goede ideeën op voor een ander gebruik van de ruimte maar ook trok het nieuwe mensen naar de vertrouwde Filah-maaltijden op maandag, woensdag en donderdag. Vernieuwing op papier ging hand in hand met vernieuwing van werken: de ramen open en mensen uitnodigen mee te denken en te werken. En het werkte!

Het bestuur nam de uitkomsten van de gesprekken met omwonenden mee in een definitief projectplan en is op basis daarvan aan de slag gegaan met de werving van fondsen. In 2020 hopen we de plannen te kunnen realiseren.

Annelies Faber

Drie jaar geleden schreef ik dit verhaal.

Eindelijk de deurknop gepakt. Een rookgordijn kwam me tegemoet, gepaard gaande met een kakofonie van stemmen. De één nog harder schreeuwend dan de ander om vooral gehoord te worden.

Zeker een jaar liep ik te dubben de drempel over te stappen, maar ik durfde nooit. Bang dat ik te horen zou krijgen wat me bezielde me daar te vertonen omdat het oorspronkelijk ontstaan was voor daklozen.

Een niet dakloze had mij verzekerd dat ze hier graag mensen uit de buurt wilden laten integreren.

Dus stond ik daar, nog even onwennig de situatie in ogenschouw nemend, kreeg ik een bestek en servetje in mijn hand gedruwd en kon ik een plaatsje uitzoeken. Aan die tafel zat een man die Johannes heette.

Hij kon zo uit een Bijbel verhaal gestapt zijn: baard, prachtig gekleed,

een niet alledaagse hoed op en prachtige rustgevende ogen. Ik voelde me direct op m'n gemak bij hem. Al snel hadden wij het over de zin van het leven waar ik veel over nadacht.

Om zes uur werd er geapplaudiseerd voor de kok die deze avond gekookt had voor de veertig aanwezigen. Er werd gevraagd stil te zijn voor degenen die wilden bidden.

Borden boordevol eten werden uitgedeeld en toetjes alvast klaargezet.

Voordat ik me realiseerde was de maaltijd ten einde. Met een blij gevoel keerde ik naar huis, een ervaring rijker. Ik wist toen nog niet dat de eerste 'restaurantgang' gevolgd zou worden door vele anderen. Tot op heden geniet ik hiervan, elke keer als ik er ben! En, gelukkig is Filah inmiddels ook rookvrij.

Ada Klootwijk

Een keer per jaar worden de vrijwilligers die FILAH draaiende houden verwend.

Er was een kok uitgenodigd die hen aan lange, mooi gedekte tafels, de heerlijkste gerechten voorzette.

Ook Sinterklaas kwam Filah dit jaar weer bezoeken.

Manuel. een bijzondere levensgeschiedenis

Iedereen die Filah bezoekt kent Manuel. Hij is er elke dag, bescheiden, hulpvaardig en kordaat. Een onmisbare kracht op de achtergrond. Maar wie kent zijn veelbewogen geschiedenis?

Hoog tijd dat we Manuel wat beter leren kennen.

Zijn jeugd was niet gemakkelijk. Hij werd in 1956 in het prachtige Granada geboren als oudste in het gezin. Zijn vader vertrok voor zijn geboorte, zijn moeder stond er alleen voor. Zij verhuisde al snel naar Baskenland om daar als kok te gaan werken.

Op zijn zesde jaar stond zijn vader opeens voor de deur. Dat was geen onverdeeld genoegen.

De man bleek gewelddadig, hij verwondde Manuel meermalen met een mes. In het gezin worden nog drie kinderen geboren, twee jongens en een meisje.

Verschillende keren liep Manuel weg op zoek naar zijn opa en oma die 1000 km zuidelijker woonden. De politie bracht hem steeds terug. Tot zijn vijftiende.

Onzinnige eisen van zijn vader brachten Manuel ertoe de deur achter zich dicht te trekken en niet terug te keren. Hij had niets bij zich behalve de kleding die hij droeg. Liftend ging hij op weg naar Parijs. Vroeg iemand hem wat zo'n jonge jongen langs de weg deed, antwoordde hij: 'Ik heb niets en ga werk zoeken'. Een paar nachten bracht hij buiten door. Toen kreeg hij een lange lift naar Parijs. Toen de man ging overnachten, reserveerde deze ook een kamer voor Manuel. In het hotel liet de man Manuel een pistool zien. En een stapel bankbiljetten. Manuel haalde op zijn beurt een mes te voorschijn. De man moest lachen. Het ijs was gebroken. De man vroeg of Manuel voor hem wilde werken.

Hij kreeg een nieuwe identiteit. Hij werd voor de buitenwereld de zoon van een diplomaat en ondernam zogenaamd reizen om zijn ouders te bezoeken. In werkelijkheid was het om diamanten te vervoeren. Manuel werd hierbij vergezeld door een bodyguard. Deze heette Jan. Deze man werd een goede vriend van Manuel en zou in zijn leven een grote rol gaan spelen.

Zij gingen steeds naar Zuid Afrika om diamanten te halen. Die brachten ze naar Amsterdam. Maar eerst maakten ze in Antwerpen een tussenstop om de diamanten te laten polijsten. Manuels leven veranderde drastisch. Hij leerde om te dineren in de meest luxueuze restaurants en kreeg dure kleding aangemeten. In Kaapstad, Johannesburg of Pretoria boekten ze een hotel. Daar wachtten Manuel en zijn bodyguard in alle rust bij het zwembad of elders op een pakketje en vervolgens reisden ze af. De controle op de vliegvelden was destijds minimaal, dus liepen de retourvluchten voorspoedig.

In 1975, kort na de dood van Franco, moest Manuel in militaire dienst. Hij werd gelegerd in Melilla, vlakbij Ceuta.

In dat jaar nam Manuel ook weer contact op met zijn moeder. Al snel daarna is hij haar iedere zaterdag gaan bellen, tot aan haar dood in 2018.

In 1977 komt Manuel weer naar Nederland. Hij pakt zijn baan als koerier op en ontmoet Victoria, die zijn vrouw wordt. Uit hun relatie wordt een dochter geboren. Victoria had moeite met Manuels veelvuldige gereis. Op een slechte dag trof hij na weer een trip z'n huis leeg aan. Vrouw en dochter waren weg met alle dure spullen en een ton aan baar geld. Manuel heeft hen nooit terug gezien. Contact zoeken met zijn dochter wil hij niet. Want als een kind tot haar vijftiende geen relatie met een ouder onderhoudt, kan er zich geen band meer ontwikkelen, is zijn stellige opvatting.

Als Manuel in 1980 betrokken raakt bij de krakersrellen op het Waterlooplein, wordt hij gearres-

teerd en als ongewenst vreemdeling het land uitgezet. In Parijs verwerft hij een bar. Een tijd van veel feesten tot diep in de nacht breekt aan. Maar Manuel heeft geen vergunning. Klachten van burens leiden tot boetes en uiteindelijk moet hij de zaak sluiten.

Als Manuel daarna nog enige keren wordt aangehouden door de agenten, laat hij hen weten in aanmerking te willen komen voor het vreemdelingenlegioen. De politie geeft hem eerst bedenktijd, maar meldt hem vervolgens aan. Marseille wordt zijn basis. Manuel wordt fysiek en psychisch gekeurd, zijn overzichtelijk strafblad vormt geen beletsel, dus wordt hem een nieuwe identiteit aangemeten: de heer Gomez uit Argentinië, geboren 18-11-1956. Nu breken de gelukkigste jaren van zijn leven aan. De zware training maakt hem superfit en sterk en hij neemt deel aan meerdere missies, onder andere in Tsjad en Oeganda.

In 1982 krijgt hij de opdracht om zich te vervoegen bij de Blauwhelmen in Libanon. Daar moet hij afzien van zijn wapens, munitie en granaten. Dat acht Manuel te riskant, hij weigert. Ontslag volgt, hij wordt in de gevangenis gezet. Vervelend, maar dit lot blijkt toch beter dan dat van veel van zijn makkers. Er vallen nogal wat doden in Libanon, ook onder de matties uit zijn peloton.

In 1985 keert Manuel terug naar Spanje. Arrestatie wegens valse papieren en een eertijds gestolen auto doen hem belanden in de gevangenis van Alicante.

Eenmaal vrij keert hij terug naar Amsterdam. In de loop van de tijd gaat Manuel een aantal relaties aan. Eerst met een Zweedse dame en wat later met een Spaanse uit Marokko. Met de Spaans trouwt hij, de Zweedse treedt op als getuige! Manuel toont de foto van drie prachtige mensen.

In 1995 trekt Manuel in bij zijn vroegere bodyguard Jan in de Nova Zemblastraat. Vanaf die tijd heeft hij verschillende baantjes. Zo is hij jarenlang de enige afwasser op vijf koks in Vertigo, het restaurant in het Filmmuseum.

In deze periode is Manuel enkele malen met veel plezier op bezoek geweest bij zijn moeder. Zijn vader kwam hij daar ook tegen, maar met hem heeft Manuel nooit meer een woord gewisseld. Als Jan ziek wordt, verzorgt Manuel hem. Uiteindelijk wordt Jan, zeer tegen zijn zin en die van Manuel, opgenomen in De Poort. De behandeling laat te wensen over en Jan, die een zwaar oorlogsverleden had, blijkt moeilijk voor zichzelf te kunnen opkomen. Manuel bezoekt hem iedere dag en steunt hem zo goed hij kan tot diens dood in 2005.

Manuel is nu zijn huis kwijt. Hij bivakkeert lange tijd in een tent bij Sint Barbara. De tent maakte hij van gevonden materialen. Gelukkig krijgt hij in 2007 een mooi huis in de Hembrugstraat. Daar woont Manuel nog steeds, met veel plezier. Deze zomer ontving hij een bijzondere gast, zijn broer. Deze kwam een weekje logeren. In zijn jeugd hebben zij elkaar maar weinig meegemaakt en in de jaren daarna al helemaal niet, maar inmiddels hebben ze een hechte band ontwikkeld.

Vanzelfsprekend kwam zijn broer mee naar Filah. Manuel kan daar niet gemist worden en zijn broer moest deze belangrijke plek in Manuels leven natuurlijk zien.

Al vijftien jaar is Manuel bij Filah betrokken. Hij heet de bezoekers welkom en voorziet hen van koffie of thee; hij houdt toezicht en kijkt of gasten zich op hun gemak voelen. Filah zonder Manuel is ondenkbaar. En Manuel ervaart het als zijn tweede thuis.

Roel Knol

BURENHULP

Burenhulp Westerpark biedt kortdurende hulp aan Westerparkers. Het gaat om praktische klussen in en om het huis, een boodschap of bijvoorbeeld hulp bij opruimen. De meeste vragen komen van ouderen en van kwetsbare buurtbewoners met een beperkt eigen netwerk. In 2019 kregen we ruim 85 hulpvragen binnen. Een vrijwilliger heeft gemiddeld driemaal contact met de hulpvrager. Bij het eerste bezoek zijn soms de materialen nog niet in huis voor het klusje of de boodschappen komen van verschillende winkels. In het begin van het jaar hadden we nog een tekort aan handige burenen. Nu, aan het eind van 2019 staat een team klaar voor allerlei kleine klusjes.

**In Westerpark
helpen we elkaar**

Burenhulp Westerpark

Zó helpen we elkaar

*Heb jij zin en tijd om een buur te helpen?
Met een klein klusje in huis of tuin?
Kan je een lamp in draaien, een plank ophangen
of de heg snoeien?
Dan ben jij de buurtbewoner die wij zoeken!*

De klusjes duren nooit langer dan 2 uur.

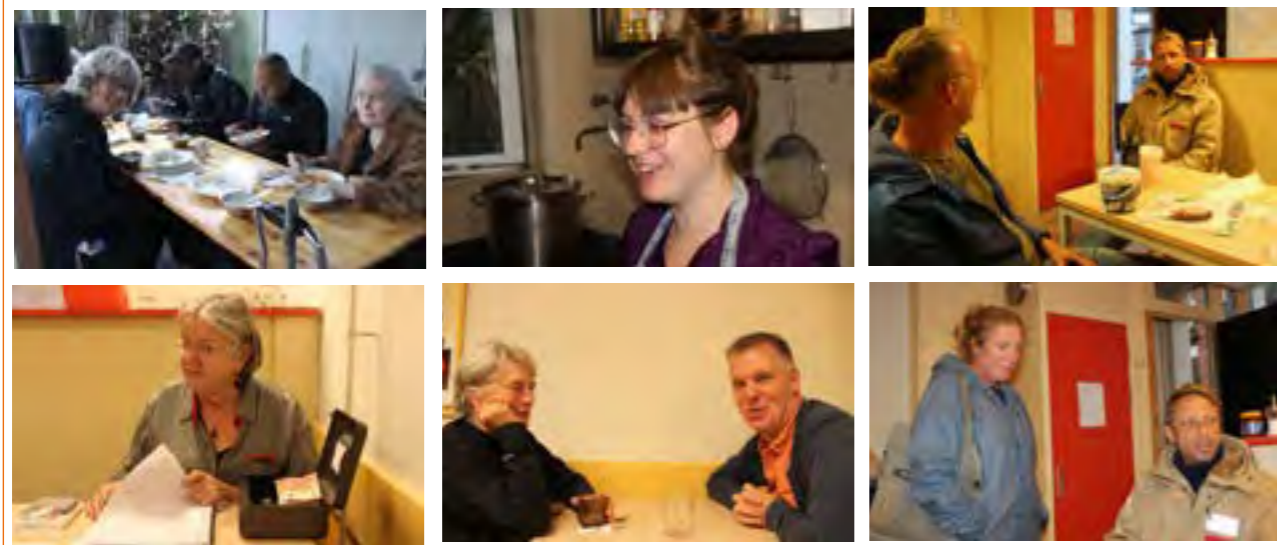
*Samen vinden we een geschikt tijdstip.
En gereedschap kan geregeld worden.*

Want samen maken we de buurt mooi!

*Jette Uittenhout
06-83254089 of burenhulp.westerpark@gmail.com
Of kom naar de kringloopwinkel van Kerk & Buurt
op dinsdag en donderdag tussen 11.00-14.00 uur,
de Wittenkade 111 Kelder,
1052 AG Amsterdam*

www.kerkenbuurtwesterpark.nl

In 'de week tegen eenzaamheid' werd de buurmaatjes en de andere vrijwilligers van Kerk & Buurt gevraagd om iemand mee te nemen naar Filah. Dat werkte. Het was er goed vol, zelfs buiten - met jas aan - zaten mensen.

Inspiratielunch

INSPIRATIELUNCH: IN GESPREK MET BUREN

**PRAAT MEE
DENK MEE
DOE MEE**

*We gaan samen in gesprek over thuishaven.
Onze dromen en de mogelijkheden van eethuis
Filah in onze buurt.*

**1 NOVEMBER
V.A. 12.00 UUR
FILAH KBB,
VAN DER HOODSTRAAT 43**

Handwritten notes on a wall:

- Spelplaats maken achter voor de kinderen. buik
- Vrouwen 4 vrouwen!!!!!!
- VLINDER
- SPELLETJES + BOEK RUILKA

Mari, vrijwilliger Burenhulp

Mari werkt drie jaar bij Burenhulp. Ik laat Mari zelf aan het woord:

“Ik was op zoek naar vrijwilligerswerk op loopafstand en kwam terecht bij Kerk & Buurt. Daarvoor was ik vrijwilliger bij Markant. Maar omdat je daar – om privacy redenen - alleen mensen mag helpen die juist niet in jouw eigen buurt wonen, ben ik daar gestopt. Ook werkte ik bij het Rode Kruis en bij de Voedselbank met mensen met schulden. Nu werk ik in het Welkomteam op het Centraal Station om toeristen de weg te wijzen.

Ik doe burenhulp in de Staatsliedenbuurt en in mijn eigen buurt, de Spaarndammerbuurt. Praktische klussen, zoals een kleine boodschap, samen met iemand wandelen of een beetje tuinieren; dat vind ik heel leuk om te doen. Zo kom ik met heel verschillende mensen in contact.

Wat ik liever niet doe is mensen naar het ziekenhuis brengen of halen; van die ziekenhuissfeer en al die zieke mensen word ik somber. Gelukkig zijn er genoeg andere vrijwilligers die dat weer leuk vinden om te doen.

Soms is een contact eenmalig, soms ben ik langer bij iemand betrokken. Ik doe voor niet meer dan twee mensen tegelijk een klus. Sinds maart help ik een vrouw met alzheimer. Elke week ga ik met haar naar fysiotherapie en daarna doen we samen boodschappen bij de Jumbo. Dan breng ik haar naar huis en dan praten we nog even met elkaar. Haar kinderen wonen buiten de stad. Die maken zich wel zorgen om hun moeder. Zij maakt zich zorgen om haar kinderen als ze een tijdje niets van hen heeft gehoord. Het is heel belangrijk dat ik er dan ben. Ik heb goed contact met deze vrouw en met haar familie.

Laatst belde een dochter mij omdat ze griep had en geen boodschappen kon doen. Of die keer dat een andere dochter niet kon komen om met moeder een grieprik te halen. Dat doe ik dan, voor mij een kleine moeite omdat

ik vlakbij woon. Soms neem ik contact op met de kinderen, bijvoorbeeld toen moeder graag een fles wijn wilde kopen. Ik ga daar niet over maar vroeg me wel af of de wijn zich verdraagt met de medicatie. Zoiets leg ik dan voor aan de familie. Die vrouw heeft ook behoefte aan meer gezelschap. Ze is te veel alleen. Een buurmaatje zou daarom heel welkom zijn. Ik heb de familie geadviseerd de coördinator Burenhulp daarover te bellen.

Mijn tweede klus is bij een vrouw met obesitas die weinig mobiel is. Daar kom ik sinds juli. Voor haar doe ik boodschappen. Ze heeft trouwens van vele kanten hulp. Zij vraagt soms wel dingen waarop ik nee moet zeggen, zoals een vuilniszak naar de container brengen. Huishoudelijke taken horen niet bij het werk van een vrijwilliger Burenhulp. Zij is niet gemakkelijk in beweging te krijgen. Soms staat er een berg afwas. Het is nog niet gelukt haar zelf aan de afwas te krijgen. Ik zeg dan ‘Kom op, je moet kijken naar wat je nog wel zelf kan’. Boodschappen doe ik lopend. Die mogen dus niet te zwaar of te ver zijn. Op zo’n vraag zeg ik dan nee.

Wat wel en niet kan wordt besproken voordat de burenhulp start. Jette (de coördinator Burenhulp), de buurtgenoot en ik hebben eerst een kennismakingsgesprek. Dan komen ook verwachtingen aan de orde.

Op dit moment beperkt zich het contact vanuit de organisatie Burenhulp met mij en de buurtgenoot tot het begin en de afsluiting van een contact. Tijdens de rit zou ik ook graag af en toe gebeld worden, zeker als je langer met een buurtgenoot optrekt. Dat een buurtgenoot weet dat ik dit werk doe als vrijwilliger van Kerk & Buurt en dat ik geen vriendin ben. En ook om te horen of iemand tevreden is, of er vragen of problemen zijn. Voor mij is het steunend om te ervaren dat ik het vanuit een organisatie doe. De intervisie die we in april kregen vond ik heel stimulerend. Dan heb je contact met de andere vrijwilligers en leer je van elkaar. Het is heel

fijn als een buurtgenoot laat merken jouw werk als vrijwilliger te waarderen. Soms zegt een buurtgenoot nooit iets aardigs en merk je niets van waardering. Ook daarom is het goed dit werk vanuit een organisatie als Kerk & Buurt te doen. Dan sta je er nooit alleen voor.

Ik houd van mijn werk voor burenhulp, ook al voel ik me af en toe gebruikt. Maar stoppen om die reden heb ik maar één keer gedaan. Het is zonde als het allemaal voor niks is geweest. Je weet ook niet wat de reden is dat iemand nooit iets aardigs zegt. Misschien heeft iemand dat niet van huis uit meegekregen of is er een psychisch probleem. Iemand moet het echt bont maken, wil ik ermee stoppen.”

Annelies Faber

Buurmaatjes

Buurmaatjes is een andere vorm van burenhulp. Zij gaan meerdere keren bij mensen op bezoek. Zij voorzien in sociaal contact. Zij gaan op de koffie, doen een spelletje of samen boodschappen. De één gaat af en toe met een buurtbewoner naar het museum, de ander wandelt wekelijks met een buurtbewoner door de buurt. Bij de buurmaatjes staat het sociaal contact centraal. Een buurmaatje biedt een luisterend oor. Als de bewoner ervoor open staat wordt hij gestimuleerd mee te gaan naar andere activiteiten in de buurt en van Kerk & Buurt. De vraag naar maatjes in Westerpark groeit. Mensen wonen langer thuis en vaak ontbreekt hen een netwerk. Veel bewoners die om een buurmaatje vragen hebben behoefte aan laagdrempelig contact, aan gezelschap.

Cursus Buurmaatje

Van Buurmaatjes wordt gevraagd een langduriger contact met de hulpvragers aan te gaan. Dat is niet altijd gemakkelijk, omdat de hulpvragers soms al jaren in een isolement leven en vaak ook kwetsbaar zijn op andere gebieden. Daarom bieden wij buurmaatjes een cursus aan. Zij worden getraind in contact maken, luisteren en doorvragen. Wij laten ons in de cursus inspireren door de zogenaamde presentie-benadering. Hierin is het ‘er zijn’ voor mensen belangrijker dan ‘iets doen’. Ook wordt er in de cursus stilgestaan bij de rol van vrijwilliger ten opzichte van de professionele hulp en het verschil met een vriendschapsrelatie. Wij willen de vrijwilligers goed voorbereid op pad sturen. Het is belangrijk dat de vrijwilliger grenzen kan stellen zodat deze niet wordt overvraagd. In het jaar 2019 hebben veertien mensen de cursus met succes afgerond. Wij merken dat er een taboe is rond eenzaamheid. Het komt geregeld voor dat mensen eerst om burenhulp vragen voor een klusje, zoals een lekkende kraan. Wanneer zij eenmaal kennis hebben gemaakt met burenhulp is er ook ruimte om het over de mogelijkheden van een maatje te hebben. Het is belangrijk dat Burenhulp en Buurmaatje onderdeel zijn van Kerk & Buurt en daarmee van een bredere buurtgemeenschap. Sommige hulpvragers komen eten bij Eettafel Filah, andere geven spullen aan de Kringloop of bezoeken een activiteit van Kerk & Buurt.

Introductiecursus **Buurmaatje**

Wil jij je inzetten voor een buurt die jouw **aandacht, respect, vertrouwen en tijd** nodig heeft? Dan bieden wij de introductiecursus **BUURMAATJE** aan. Een Buurmaatje is een vertrouwenspersoon die juist door gelijkwaardigheid tussen buurtbewoners onderling tijd en steun kan bieden. **BUURMAATJE** is een nieuwe activiteit van Burenhulp Westerpark, één van de projecten van Kerk & Buurt Westerpark.

In de cursus vertellen we over doel en werkwijze van BUURMAATJE. Je leert de vaardigheden die een buurmaatje nodig heeft: contactleggen, luisteren zonder oordeel en grenzen stellen. Daarbij maken we o.a. gebruik van rollenspellen en praktijkvoorbeelden.

De cursus bestaat uit zeven bijeenkomsten op maandagavond van 19.30 tot 21.00 uur. Daarnaast word je als maatje aan een buurtbewoner gekoppeld.

Jette Litterhout (coördinator Burenhulp)
060254080
burenhulp.westerpark@gmail.com
www.kerkenbuurtwesterpark.nl

Want samen maken we de buurt mooier!

Burenhulp Westerpark | Kerk & Buurt Westerpark | www.kerkenbuurtwesterpark.nl

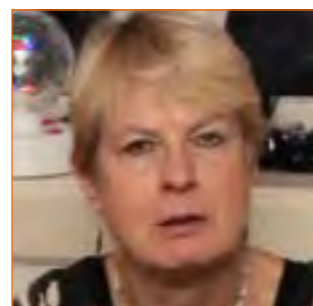

Uitreiking certificaten van de cursus voor Buurmaatjes

De certificaatuitreiking van de eerste lichte Buurmaatjes die in het voorjaar plaatsvond werd gecombineerd met buurtfestival n'Hemelse BUURT.

Burenhulp is gratis hulp. Het streven is wederkerigheid. Dit jaar was er een hulpvrager die aan het begin van het jaar om een wandelmaatje vroeg en tijdens ziekte haar buurmaatje steun bood. Een mooi voorbeeld van wederkerigheid. Wij zijn ervan overtuigd dat iedereen in elke levensfase iets moois kan betekenen voor een ander.

De tweede lichte buurmaatjes in 2019 ontving tijdens de vrijwilligerskerstborrel het certificaat.

Partners burenhulp

Burenhulp Westerpark werkt samen met vergelijkbare organisaties zoals Burennetwerk en Voor Elkaar West. Elke organisatie heeft zijn eigen karakter en speerpunten, soms wordt er uitgewisseld. De cursus Buurmaatje is georganiseerd samen met Buurthulp West. We krijgen ook hulpvragen via de maatschappelijke dienstverlening en het ouderenwerk van Westerpark. Wij signaleren gezamenlijk en zorgen zo voor de juiste zorg aan de buurtbewoners. Burenhulp is onderdeel van Platform Informeel West, net als TeamED, Stichting Prisma, SamenlevenSamenwonen en DOCK. Voor het contact met de formele organisaties in de buurt is deelname aan de 'Wijktafel' essentieel.

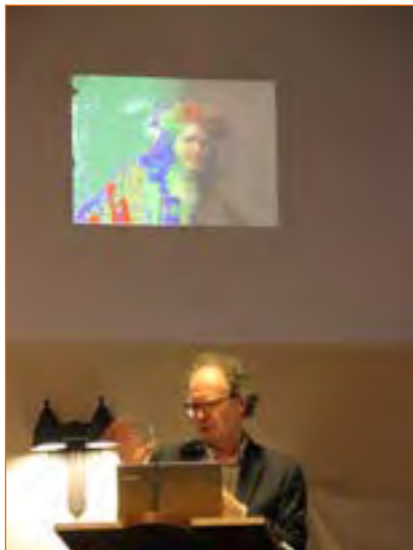

open hart?

BUURTHULP WEST

Samen maken we Amsterdam West nog mooier!
4 maart 2019 start onze Cursus Buurmaatje
 Meld je aan via 06 83 25 40 89 of info@buurthulpwest.nl

Rembrandt

Frans Grijzenhout belichtte niet alleen Rembrandts levensloop, zijn ambities, zijn schilderijen en etsen, zijn plaats aan de mondiale top toen en nu. Hij vertelde ook over de economische betekenis van Rembrandt voor Amsterdam in het heden. Alleen al de Nachtwacht zou pakweg 500 miljoen omzet in de toeristenindustrie vertegenwoordigen. En de betekenis van onze vroegere stadgenoot wordt alleen nog maar groter. Elk jaar verschijnen er zo'n 20 nieuwe wetenschappelijke studies naar zijn werk en leven. Een stroom die alleen maar groter wordt. Want nog steeds is niet alles bekend. Zo liet Frans zien dat er nog schilderijen spoorloos zijn, waarvan het bestaan wel bekend is. En dat niet van alle geportretteerden duidelijk is wie zij zijn. Zoals de man op Het Joodse Bruidje. Was het zoon Titus?

Van wie is de stad?

Op 23 mei interviewde buurtgenoot Erica Meijers Bart Stuart uit de Van der Pekbuurt in Noord. Bart is als buurtbewoner actief op het gebied van stadsonwikkeling. Jaren geleden kwam Ymere met het plan om een groot deel van de huurwoningen te slopen en te vervangen door duurdere nieuwbouw. Voor de woningcorporatie een plan met veel plussen: een woningvoorraad die weer lang mee kon, hogere huren, dus hogere inkomsten. Maar na jarenlange lobby van Bart en zijn buurtgenoten strandde het plan. De bestaande woningen werden gerenoveerd en de huurders konden blijven. Toch veranderde de Van der Pekbuurt. Een deel van de leegkomende woningen ging voor forse prijzen naar bewoners uit een heel andere inkomensgroep dan de huurders. Al met al is Bart toch wel tevreden met het resultaat. De Van der Pekbuurt is redelijk in balans gebleven. De inzet van de avond was wat we van zijn ervaringen konden leren. Als bewoners zullen we de vinger aan de pols moeten houden om ook de wijken rond het Westerpark in balans te houden.

Het beeld van de stad wordt steeds meer bepaald door ontspanning en recreatie.

Niet langer is werk allesbepalend voor de stad. De stad is steeds meer een pretpark. In stadsdeel Westerpark zie je dat goed in het gelijknamige park. Waar het nieuwe park twintig jaar geleden vooral bedoeld was voor ontspanning van de (werkende) omwonenden is het nu geregeld een festivalterrein voor bezoekers van uit de hele stad, het hele land en de hele wereld. Van de 365 dagen per jaar zijn er 200 waarin delen van het park minder toegankelijk zijn. Natuurlijk bezoeken omwonenden ook een deel van deze evenementen. Bart geeft aan zelf ook graag naar het Eye te gaan bij hem om de hoek. Maar hij stelt zich de vraag: zijn we er alleen om te consumeren of willen we meer met ons leven? Pasklare antwoorden zijn er niet. Elke corporatie verkoopt zijn bezit zeer gespreid, niet met hele blokken tegelijk. Een stop op verkoop van sociale huurwoningen zou een goede eerste stap zijn.

Hendrickje Stoffels

Hermi Hartjes speelde met een tafeltje, twee stoelen, een kaars en een mandje met een bos wortelen met loof en een zinken teil het leven van de derde liefde van Rembrandt. Hendrickje was de Achterhoek ontvlucht nadat haar vader en broer waren omgekomen bij de ontploffing van de kruittoren. Ze kwam terecht in Amsterdam als hulp in het huishouden van de veel oudere en beroemde schilder Rembrandt. Hij leefde in die jaren na de dood van Saskia met Geertje waarmee de relatie letterlijk in gekraakel ontplofte. In de verbeelding door Hermi was de schilder een ongelikte beer die haar aanvankelijk amper zag staan. Zelf oorspronkelijk ook Achterhoekse zette Hermi op het podium in de Nassaukerk een stevige Amsterdamse neer die ons meeneemt naar het leven in de kleine overvolle stad van toen.

Dick Jansen

Vooruitblik

Molen de Otter

Donderdag 30 januari is er weer een avond van Buren Vertellen. De molenaar van De Otter belicht dan de eeuwenlange geschiedenis van de molen. Het gebied rond de Kostverlorenvaart was vanaf de zeventiende eeuw een echt industriegebied. Talloze molens zaagden op windkracht bomen tot planken en balken. De bomen kwamen via de Houthaven uit het gebied rond de Oostzee. De planken en balken werden gebruikt in de scheepsbouw en voor de snel groeiende stad.

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN

Afscheid van Zwanine Siedenburg

In mei nam Zwanine Siedenburg afscheid van Kerk & Buurt. Ruim zeven jaar werkte zij als coördinator. Ze deed dat met inzet en grote creativiteit en ze zorgde dat de activiteiten van Kerk & Buurt goed konden functioneren. Veel vrijwilligers voor deze activiteiten zijn door haar geworven en begeleid.

Zwanine heeft de laatste jaren veel aandacht besteed aan de Kringloopwinkel. Onder haar leiding hebben hier veel vrijwilligers met plezier gewerkt en zag de winkel er goed en verzorgd uit. De opbrengsten, die ten goede komen aan andere projecten, stegen jaar na jaar.

Bij de andere projecten vervulde zij een coördinerende rol. Ook uitjes voor vrijwilligers en bezoekers waren een succes.

Naast dit 'reguliere' werk was Zwanine een liefhebber van festiviteiten. Haar creativiteit en inventiviteit kwamen hierin tot bloei. Zo legde zij contact met het muzikensemble Ricciotti en organiseerde met hen gedenkwaardige optredens, soms met een mooi aangeklede pannenkoekenmaaltijd voor orkest en publiek. We hebben ook goede herinneringen aan de markten en andere eenmalige activiteiten zoals het Seventiesfestival in 2018.

De laatste jaren werkte Zwanine intensief samen met Hilde en Jette. Zij gaan nu samen met de vrijwilligers de kar trekken.

De manier waarop Zwanine in mei afscheid nam, kwam overeen met haar originele wijze van werken. Een deel van de kringloopwinkel was omgetoverd tot een gezellige zitkamer en hier ontving Zwanine de hele dag mensen die haar bedankten en een goede toekomst wensten.

Ook het bestuur van Kerk & Buurt Westerpark bedankt Zwanine hartelijk voor al haar werk en wenst haar een goede voortzetting van haar loopbaan bij het drugspastoraat in Amsterdam, het inloophuis in Hoorn en bij haar activiteiten voor de gemeente Amsterdam.

Roel Knol

Impressie van het concert van Ricciotti op 4 mei

Vooraf hadden we onze aarzelingen. Een concert van het Ricciotti ensemble op 4 mei in de Nasaukerk? We probeerden ons een voorstelling te maken van de combinatie van dit uitbundige, van energie overlopende gezelschap van jonge musici en de 4e mei, die een ingetogen sfeer vergt. Het lukte. De start met de Vijfde van Beethoven was perfect en richtte de emoties naar de betekenis van deze dag van herdenken.

Met daarna de lichtheid van muziek van The Ramblers en de evergreen Loesje, die ook in de donkere oorlogsjaren de moed er in moest houden. Dat The Ramblers tijdens de oorlog bleven doorspelen, werd hen door het publiek na de oorlog vergeven. Enkele leden van Ricciotti vertelden hoe zij als jonge mensen tegen dit gedenken aankijken, wat zij beleven. Eén van hen zei: 'Dat wij als Ricciotti dit allemaal mogen doen en spelen wat we willen, is voor mij vrijheid'.

Manuel de Falla die El sombrero de tres picos componeerde tijdens de Eerste Wereldoorlog bracht ons naar de twee minuten stilte. Het was voelbaar dat iedereen in de volle zaal geconcentreerd de aandacht focuste op zijn of haar gedachten bij de gruwelen die jaar na jaar gruwelijker lijken te worden.

Het orkest zette daarna het Wilhelmus in. En eerlijk gezegd: vanaf mijn vroegste jeugd vond ik ons

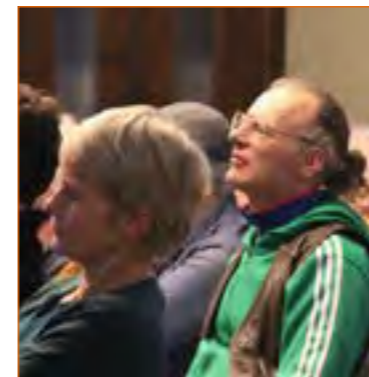
volkslied op de formele momenten niet te dragen traag en saai, maar nu emotioneerde het mij. Bij alles wat ik de dagen voorafgaand aan 4 mei had gelezen en gezien, van de huilende 90-jarige Engelsman die aan de invasie op D-Day deelnam in de documentaire van Philip Freriks, tot het interview met een hoofdaanklager van Neurenberg over de zogenaamde Einsatzgruppen. En vooral het besef dat in slechts vijf, zes jaar tijd de hele wereld op zijn kop werd gezet, en vele tientallen miljoenen mensen werden vermoord en gedood, steden vernietigd en monsterlijke wapens als kernbommen werden ontwikkeld én toegepast. Het onbevattelijke daarvan kwam - voor mij - samen door de muziek. Ook dat kan een gezelschap als het Ricciotti.

De gedichten van deelnemers van Kantlijn over vrijheid waren onderdeel van de avond. Zo droeg Ada een gedicht voor van Adriëne Garber.

De overstap naar een experimenteel stuk van de jonge componist Brendan Feagre die alle instrumenten laat prepareren met aluminium folie, wat tot schrille effecten leidt, met een gezingszegde aanklacht door gastsolist Henk Kraayeveld tegen het cynisme van de super investment-bank Goldman Sachs lijkt dan groot, maar was een perfecte illustratie van wat vrijheid is. Na een arrangement van een nummer van Radiohead sloot het concert met het nummer Smile van Charlie Chaplin.

Bij vertrek kregen we een briefkaart met het gedicht van Kantlijn-dichter Pieter Groen, met een prachtige illustratie van Vincent de Jong, vrijwilliger in de kringloop.

Dick Jansen

Niet alleen op 4 mei, ook op 4 november speelde het Ricciotti-ensemble voor Kerk & Buurt. Het was de afsluiting van hun Duivelstoer. Een breed publiek van jong tot oud genoot ervan hoe deze jonge musici de totale ruimte van de kerk benutten om ons mee te nemen in hun prachtige muziek.

Uitstapje met bezoekers

Op 11 juli was het weer zover; het jaarlijkse uitje met de bezoekers van onze projecten. Het begint inmiddels een traditie te worden. En ook dit jaar weer een tocht over het Markermeer met het zeilschip De Catharina van Mijdrecht.

Eerst koffie met gebak in De Schakel en daarna met de bus naar Monnickendam. De frisse lucht, de wind en het meehelpen aan boord met het hijsen van de zeilen. Het zorgt ervoor dat iedereen ontspant en geniet. Wat is het toch heerlijk op het water! Voor sommigen is het de enige keer in een jaar dat ze buiten de stad komen en dat voelt terecht als een vakantie.

Aan boord hebben we heerlijk geluncht met elkaar en tijdens de regenbuien werden er spelletjes gespeeld in de kombuis. Een van de bezoekers zei: 'Ik vond het super, ik heb allemaal nieuwe mensen ontmoet. En ik mocht van de schipper zelfs aan het roer staan.'

Vrijwilligersuitstapje op 25 september

Subsidie van Bewonersinitiatieven -ABC West stelde ons in staat ook dit jaar een uitje te houden met onze vrijwilligers. Een bedankje voor hun enthousiasme, was beslist op zijn plaats.

Taart en koffie in de Schakel, daar begon de dag mee. Toen met de bus naar de Zaanse Schans. Daar bezochten we een indrukwekkende zaagmolen, waarin de boomstammen op het ritme van de wind tot planken worden gezaagd. Er was daarna ruim voldoende tijd over om ook te slenteren langs de vele andere molens, houten huisjes, schuren en werkplaatsen.

Tijdens de lunch in restaurant De Kraai praatte Roel, als voorzitter van Kerk & Buurt, ons bij over de laatste ontwikkelingen.

Voor de terugtocht hadden Hilde & Jette een boot gecharterd.

Daarop bleken ook de nodige verversingen aanwezig. Bijgaande foto's tonen beelden van het spel 'hoedje op, hoedje af' waarmee we ons onderweg vermaakten.

De winnaar werd dezelfde avond nog geïnterviewd in de 'Wereld draait door'!

IN MEMORIAM

Jaap Kolkman 3 juli 1938 – 19 januari 2019

Jaap Kolkman overleed op 19 januari 2019. Op 25 januari was de dankdienst voor zijn leven. Gerrit Schutte, zwager en maat van Jaap, zei bij die gelegenheid:

‘Toen Jaap uit de marine kwam is hij aan de politieopleiding begonnen. Uiteraard kwam hij als schipperszoon bij de waterpolitie terecht. Hij had moeite met de daar heersende hiërarchie en had het daarom snel bekeken. Het vrije schippersleven trok hem aan en dat heeft hij altijd met plezier gedaan. In 1997 zijn Jaap en Gé gestopt met varen en al snel raakten zij betrokken bij eettafel Filah.’

Net als in de kerk, was Jaap ook bij Filah van het aanpakken en klussen. Hij zette in Filah de bouw van de nieuwe keuken in gang. Hij kreeg daarbij hulp van een binnenhuisarchitect. Samen stelden zij het hele interieur samen. Later bedacht Jaap ook de spoel/afwasplaats tegenover de keuken. Dit alles deed hij steeds in nauwe samenwerking met Gerrit. Zij vormden een onafscheidelijk koppel. Ze waren er sterren in om het beoogde resultaat voor zo min mogelijk geld te bedenken en uit te voeren.

Jaap was niet van het vergaderen. Als het dan echt moest dan deed hij het. Maar aan dingen bedenken, maken en repareren, ontleende hij zijn plezier. Gerrit, die in de Filah-werkgroep zit, praatte hem zo nodig bij en gaf Jaap altijd feedback.

Samen met Gé kookte hij vanaf het begin éénmaal per maand voor Filah. Henk Slooijer weet zich hun maaltijden goed te herinneren: ‘Jaap en Gé hadden twee specialiteiten. Het was òf macaroni, van die elleboogjes, òf een echt Hollandse maaltijd met aardappelen, vlees en heerlijke sla. Die gerechten vielen altijd in de smaak en aan het eind was alles op’.

Toen zijn krachten afnamen, is het koken gestopt. Niet zijn inzet voor Filah; Jaap heeft nog jaren het maandelijks rooster van koks gemaakt.

Jaap was iemand van trouw, humor en doorpakken, was het niet linksom dan rechtsom. Jaap, je wordt gemist.

Annelies Faber

foto: Rob Feenstra

IN MEMORIAM

Leo van Rijen

Leo van Rijen overleed in oktober. Hij was dakloos en vaak in en rond het Westerpark te vinden. Leo bezocht bijna dagelijks de Schakel, ons inloophuis. Hij was tegendraads, soms lastig, maar ook graag gezien. Ooit vroeg ik hem ‘Hoe gaat het Leo?’ Waarop hij antwoordde: ‘Doe niet zo aangepast, man!’. Een volgend moment stak hij joviaal z’n hand op.

Met een groepje mensen van Kerk & Buurt bezochten we de uitvaart. Tot onze verrassing bleek Leo een omvangrijke familie te hebben die zeer met zijn lot begaan was. Een broer, een vriend en een zoon hielden ontroerende toespraken. Leo’s dochter vertelde ons, dat zij hem vaak opzocht in de Staatsliedenbuurt en dan een kopje koffie met hem dronk op één van de terrassen. ‘Maar de laatste jaren werd dat in deze buurt wel een beetje duur’. Omdat Leo’s houding het moeilijk maakte om goed contact met hem te houden, was het voor de familie een troost dat Leo terecht kon in de Schakel.

Bijzonder kostbaar voor Leo waren de schilderlessen van Carla in de Schakel. Carla kon niet op de uitvaart zijn. Daarom schreef ze een brief, die werd voorgelezen.

Twee fragmenten:

‘Lieve Leo,
Ik heb je lang meegeemaakt in de Schakel, twaalf jaar. Je was één van de trouwste tekenaars op de dinsdagmorgen. Vaak zat je er al, als ik om tien uur binnenkwam. Te schrijven in je dagboekje, wat je soms versierde met grappige of mooie tekeningen. Of verdiept in een goed boek, want je hield van lezen. Papier vouwde je dubbel tot A5, altijd hetzelfde formaat. Je wist goed wat je wilde als kunstenaar, had een heel eigen tekenstijl. Ooit zat je ook een tijdje op de kunstacademie, wat me niet verbaasde omdat je duidelijk talent had. Vaak maakte je portretten van de mensen om je heen in gevoelige lijnen, liet overbodige details weg – je hield van de essentie.

Ik vond het prachtig en artistiek wat je maakte, maar hoedde me er wel voor om dat duidelijk te zeggen, want dan kreeg ik de wind van voren. Later besepte ik, dat als ik dit voorzigtiger zei, je dat wel degelijk zou horen.’
‘Je had een paar favoriete schilders: Redon, Matisse en Ensor. Daarmee voelde je je verwant, zei je. Als ik af en toe een boek erover meenam of een klein printje aan je gaf van een schilderij voor in je dagboek, was je daar zo blij mee. Je kon daar heel veel inspiratie uithalen en ging in die stijl je tekeningen uitproberen. Ook troost haalde je eruit, vermoedde ik, herkenning van de eenzaamheid (Woelffi), of het groteske, clownachtige (Ensor), soms bijna grenzend aan gekte (Lucebert), de gevoeligheid (Redon).’

We missen Leo. Zijn tegendraadse humor, zijn originaliteit en ja, ook zijn boze, scherpe tong. Met hem is een markante figuur uit onze gemeenschap verdwenen.

Roel Knol

BESTUURSZAKEN

Samenwerking

De **gemeente Amsterdam** geeft een flinke subsidie voor de opvang van dak- en thuislozen in de Schakel. Met dat geld hebben we een beroepskracht voor 14 uur per week kunnen aanstellen. Geregeld is er overleg over de problematiek van dak- en thuislozen. De lijnen zijn kort met Rieneke Ahsman, de ambtenaar die daar over gaat.

Stadsdeel West maakt de aanstelling van een beroepskracht voor Burenhulp en het project Buurmaatje mogelijk. In dit kader is er overleg met het team WMO-basisvoorzieningen van het Stadsdeel. Anne-marie Rotteveel is daarvoor als ambtenaar verantwoordelijk. Ook met de gebiedsmakelaar, Heleen Linthorst en de wijkagent is geregeld contact, onder andere om overlast in de omgeving van de Schakel te voorkomen of beperken.

Sinds 2015 werken we samen met het **Franciscusfonds**. Dit fonds is opgericht door het Kansfonds. Het fonds wil een vangnet zijn voor mensen naar wie nauwelijks nog iemand omkijkt, die leven in diepe armoede of eenzaamheid, waarbij hun menselijke waardigheid in het geding is. Concreet richt het Franciscusfonds zich op de ondersteuning en versterking van ongeveer 200 inloophuizen in Nederland. Daarvan is de Schakel er één. In een samenwerkingsverband van het Fonds met vertegenwoordigers van de inloophuizen wordt gezocht naar financiering voor de langere termijn. In de eerste fase van drie jaar dekt het fonds de exploitatietekorten. Dat is voor ons een geweldige ondersteuning.

Met de **Nassaukerk** wordt op een organische manier samengewerkt. De activiteiten vinden grotendeels plaats in hetzelfde gebouw. Er is regulier overleg tussen het bestuur van Kerk & Buurt en de wijkkerkenraad. Bovendien zijn twee bestuursleden afkomstig uit de Nassaukerk. Een flink deel van vrijwilligers is zowel actief in Kerk & Buurt als in de Nassaukerk.

Verder werken we nauw samen met het **welzijnswerk (ABC Alliantie), het maatschappelijk werk (Combiwel), het Burennetwerk in stadsdeel West en het stadsdorp Westerpark**. Met ABC stemmen we de activiteiten af rond hun accommodaties in de wijk en die van Kerk & Buurt. Er zit enige overlap in de groep van mensen met wie we contact hebben. Met het maatschappelijk werk van Combiwel voeren we overleg als we mensen met ernstige problemen 'warm' willen doorgeleiden.

Met het **Burennetwerk** overleggen we als er naar vrijwilligers gevraagd wordt voor klussen waar wij of zij op dat moment geen geschikte mensen voor hebben.

Onze Kerk & Buurtwerkers participeren in het stedelijk overleg over de meest kwetsbare mensen in Amsterdam, dat is opgezet door de GGD in samenwerking met onder andere de **Regenbooggroep en Arkin**. Aan de hand van concrete situaties wordt besproken hoe de opvang het beste kan worden geregeld en afgestemd. Kerk & Buurt heeft hierin een bijzondere positie omdat wij ook niet-geregistreerden opvangen.

Het project Buurmaatje is opgezet in samenwerking met de **Protestantse Diaconie** van Amsterdam. De cursus wordt gezamenlijk met hen gegeven. Ook werken we hierbij samen met de wijkdiaconie van de Nassaukerk.

Tenslotte vindt er nog een vorm van samenwerking plaats met de afdeling van de **KBO-PCOB** in onze buurt. Met hen stemmen we activiteiten af, zoals het geven van administratief advies en het invullen van belastingformulieren.

Bestuur

Het bestuur bestond in 2019 uit Jaap Buning (secretaris), Annelies Faber, Dick Jansen, Roel Knol (voorzitter) en Hans Snel (penningmeester). Tot november was ook Marcella Meijers lid van het bestuur.

Het bestuur heeft het afgelopen jaar negen keer vergaderd.

Het vertrek van Zwanine Siedenburg als coördinator en de vacature die hierdoor ontstond vroeg de nodige aandacht. Daarnaast waren belangrijke punten het inspelen op de veranderingen in de buurt, de verbouwplannen van Filah en de voortgang van de andere activiteiten. Alle bestuursleden zijn ook vrijwilliger bij één van de projecten. Daarnaast is elk bestuurslid contactpersoon voor een project, waarbij hij/zij geen vrijwilliger is.

De contactpersoon is klankbord voor de coördinator van dat project.

Medewerkers

Sinds half mei is Hilde Dijkstra coördinator van de Kringloopwinkel en De Schakel (Ontbijt & Inloop). Hilde werkt 24 uur per week bij Kerk & Buurt en combineert Kringloopwinkel en Schakel. Ze geeft op een enthousiaste en stevige manier leiding aan de Kringloopwinkel en in de Schakel zorgen haar vriendelijkheid en doortastendheid voor de rust, die veel bezoekers zoeken.

Jette Uittenhout werkt 26 uur per week bij Kerk & Buurt. Zij is ook coördinator van twee projecten, namelijk Burenhulp/Buurmaatje én eettafel Filah. In deze functie ontwikkelt zij nieuwe activiteiten met als doel de samenhang in de buurt te bevorderen.

Jette ziet zichzelf als coördinator van deze projecten vooral als 'community builder'. Daar is ze ook voor opgeleid. Ze verbindt de verschillende activiteiten van Kerk & Buurt op een creatieve wijze met elkaar en heeft in korte tijd al veel contacten gelegd met bewoners en organisaties in de buurt.

Zo nodig kunnen Jette en Hilde elkaar bij afwezigheid vervangen.

Annelies Faber

Dick Jansen

Hans Snel

Hilde Dijkstra

Jaap Buning

Jette Uittenhout

Roel Knol

De aantallen

De Schakel

Vijf dagen per week open. Op maandag, woensdag en vrijdag van 7.30 tot 11.00 uur en op dinsdag en donderdag van 7.30 tot 13.00 uur.

Ontbijt tot 9.00 uur, daarna inloop.

Dinsdag van 10.00 tot 13.00 uur tekenen en schilderen

Donderdag van 11.00 tot 13.00 uur pannenkoeken of een warme maaltijd.

Ongeveer 20 vrijwilligers actief.

Het aantal bezoekers per dag ligt tussen de 35 en 40. De Schakel is per jaar 240 dagen open. Er komen ongeveer 9000 bezoekers, waarvan 200 regelmatig.

Filah

Drie maal per week, maandag, woensdag en donderdag een warme maaltijd. Filah is open vanaf ongeveer 16.00 uur. De maaltijd wordt opgediend om 18.00 uur. De meeste koks komen uit Amsterdam, enkele van buiten de stad om een maaltijd voor 40 personen klaar te maken.

Van de circa 40 vrijwilligers zijn er 18 kok.

De kok of koks verzorgen een maaltijd (hoofdgerecht en een toetje) voor totaal €65.

Bezoekers betalen per maaltijd €2,50 of voor een kaart met 10 maaltijden €20. Voor het eten dat overblijft is altijd flinke animo. Dit wordt verdeeld onder de gegadigden.

Filah is zo'n 140 dagen open per jaar en er worden ongeveer 5000 maaltijden geserveerd. Van de bezoekers zijn er ongeveer 100 regelmatige eters.

De Kringloopwinkel

Vijf dagen per week open, van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 15.00 uur, op zaterdag van 10.00 tot 14.00 uur.

De opbrengst van de Kringloopwinkel draagt aanzienlijk bij aan de inkomsten van Kerk & Buurt Westerpark.

De ongeveer 30 vrijwilligers doen hier veel en soms zwaar werk.

Gelukkig wordt het steeds drukker in onze winkel. Het aantal verkochte artikelen is flink gestegen.

De omzet, ruim €55.000, was het afgelopen jaar tien procent hoger dan vorig jaar.

Burenhulp / Buurmaatje

Het burenhulp project helpt buurtbewoners met eenmalige of periodieke hulpvragen.

Momenteel verzorgen 41 mensen burenhulp in de buurt. Een groeiend deel daarvan zet zich in als buurmaatje. Er zijn 16 vrijwilligers die de cursus Buurmaatje hebben afgerond. Dit jaar kregen wij naast de 85 burenhulp klussen ook ruim 46 vragen binnen voor een maatje.

Buren vertellen

In dit project, om meer buurtbewoners bij ons werk te betrekken en om donateur te worden, wordt vier keer per jaar een buur uitgenodigd om een boeiend verhaal te houden. Het afgelopen jaar was dat drie keer. Drie vrijwilligers organiseren deze avonden.

De cijfers

Voor het jaar 2020 zijn er positieve en negatieve indicatoren. Wij zijn blij dat stadsdeel West positief staat tegenover het project Buurmaatje. Wij maken ons wel zorgen over de aankondiging, dat de mogelijkheid om voor buurtinitiatieven subsidie aan te vragen in 2021 verdwijnt.

We ontvangen de laatste jaren steeds minder donaties. Van €21.500 in 2017 en €20.500 in 2018 naar minder dan €19.000 in 2019.

Zeer blij waren we met de Gift van de School De Bron die een Sponsorloop heeft georganiseerd. De opbrengst van €2570 was voor Kerk & Buurt. We bedanken de leerlingen en docenten.

Kinderen van De Bron rennen €2570 bij elkaar voor Kerk & Buurt

De Bron, een kleurrijke basisschool had een themaweek over 'thuis in de buurt'. Ze kozen voor een sponsorloop voor De Schakel. Daarbij hebben ze €2570 opgehaald. Op donderdagochtend 18 april 2019 werd het mooie bedrag feestelijk aangeboden. Een lang lint van meer dan honderd kinderen stond die ochtend aan de waterkant tegenover de Nassaukerk op de De Wittenkade vanaf de Avondmarkt tot op de brug. De kinderen lieten uit volle borst een lied over het water schallen. De directeur van De Bron, Riemke de Vries, dirigeerde met verve vanaf de overzijde van het water, bovenop een tafel van Café Nassau.

We draaien mee in het project van het **Fonds Franciscus** en daarmee worden onze tekorten op Ontbijt en Inloop het komend jaar gedekt. Het fonds ondersteunt ons ook bij het vinden van duurzame financiering.

De volgende kerken en organisaties maakten geld aan ons over:

Stichting De Koperen Knoop	€8000
De Bron (Sponsorloop)	€2570
Dominicuskerk	€1635
Protestantse diaconie De Rank in Nieuw Vennep	€ 790
Protestantse diaconie van de Ontmoetingskerk in Heerde	€ 600
De Nassaukerk te Amsterdam	€ 600
Diaconie Protestantse gemeente Zeist	€ 300
Donateurs van De Lange Adem (Buren vertellen)	€1525
Protestantse Kerk Bussum	€ 423

De betrokkenheid bij ons werk blijkt ook uit de verschillende donaties in natura.

Om er een paar te noemen:

Bakkerij Westerpark verstreekte ons vrijwel dagelijks brood en Rob en Lucie Theunisse schonken ons kaas voor het ontbijt in de Schakel.

Verschillende koks van buiten nemen zelf ingrediënten mee. Zo wordt de royale hoeveelheid vis uit Spakenburg/Bunschoten altijd met vreugde begroet door de bezoekers.

De Kringloopwinkel draait volledig op spullen die we ontvangen van mensen van binnen en buiten de buurt.

